

SİTOREDÜKTİF CERRAHİ VE SICAK KEMOTERAPİ

Son yıllarda teknoloji ve tıptaki gelişmeler kanserle savaşta yeni yeni umutlar doğurmaktadır. Özellikle geliştirilen yeni ve daha etkili kemoterapi ilaçları ile beraber tedavide kullanılan son teknolojik ürünler, kanser hastalarının tedavisinde kullanılmaya başlandıktan sonra kansere bakış algımız değişmiştir. Önceleri kanser; hiçbir tedavinin ciddi fayda sağlayamadığı ve hastanın ölmeyi beklediği hastalık olarak biliniyordu. Tıptaki son gelişmeler ile bazı kanser tiplerinde, hastalık ileri evre dahi olsa, farklı tedavi şekilleri ile daha uzun yaşam süreleri sağlanabilmektedir. Bu yeni tedavi yöntemlerinden birisi de; ilk kez Amerika'da uygulanmaya başlanan ve özellikle son 20 yılda uygulanması yaygınlaşan sitoredüktif cerrahi ve sıcak kemoterapi uygulamasıdır.

Ülkemizde de deneyimli hekimlerimiz tarafından uygulanmaya başlanan bu yöntem, sıcak kemoterapi için gerekli özel cihazın yüksek maliyeti nedeniyle çok az sayıdaki merkez tarafından düzenli olarak uygulanabilmektedir. Bu yöntem bizim hastanemizde de hastalara ücretsiz olarak, sindirim sistemi cerrahisinde özel eğitimler almış, deneyimli gastroenteroloji cerrahisi uzmanları tarafından yapılabilmektedir.

Sitoredüktif Cerrahi ve Sıcak Kemoterapi Nedir?

Sitoredüktif cerrahi; karın zarına ve karın içine sıçramış gözle görülür kanserli dokuların ve organların tamamıyla çıkartılmasıdır.

Sıcak kemoterapi; gözle görülür kanserli dokular çıkartıldıktan sonra, gözle görülemeyen kanserin yok edilmesi için, ısıtılmış sıvıdaki kemoterapi ilacının özel cihazı ile karın içine verilmesi ve yıkanmasıdır.

Hangi Kanser Tiplerine Uygulanabilir?

Sıcak kemoterapi karın zarı (periton) mezotelyoması, appendiks kanseri (PsödomiksomaPeritonei), kalın bağırsak (KOLON-REKTUM) kanserleri, yumurtalık (OVER) kanserleri, mide kanserlerinden sadece karın içine sıçramış olanlara uygulanabilmektedir.

Sıcak Kemoterapi ve Sitoredüktif Cerrahi Nasıl Uygulanır?

Hipek tedavisi ve cerrahisinde, hastalıklı organın çıkartılması haricinde tümör hücrelerinin sıçramış olduğu düşünülen karın zarı, karaciğer kapsülü, dalak, safra kesesi, mide,

incebağırsak, kalınbağırsak, yumurtalıklar ve rahim (bayanlar için) ile karın içindeki diğer ek organların da çıkartılması gerekebilir. Ayrıca incebağırsak ve/veya kalınbağırsağın geçici veya kalıcı olarak karın cildine ağızlaştırılması gerekebilir. Çünkü bu ameliyattaki amaç karınızdaki görülen tüm tümör dokusunun çıkartılmasıdır. Gözle görülebilir tümör dokularının tamamı çıkartıldıktan sonra hipek işlemi aşamasına geçilir.

Kemoterapide ilaçlar çoğunlukla damar yoluyla serum içinde ve /veya ağızdan hap şeklinde verilmesine karşın hipekte ilaçlar ameliyat esnasında cerrahi prosedürler tamamlandıktan sonra karın boşluğuna verilmektedir. Ancak kalınbağırsak ve rektum tümörü olan hastalarda bu işlem sırasında onkoloji doktorunun önerdiği kemoterapi ilaçlarının bazıları damardan da verilebilir. Sıcak kemoterapi (HİPEK) işleminde; onkoloji doktorunun önerdiği kemoterapi ilacı, hastanın kilosuna göre değişmekle birlikte, 42 dereceye ısıtılmış yaklaşık 4 litre sıvı içerisine konarak kalp- akciğer pompa sistemi yardımıyla karın içerisi 60-120 dakika süre ile yıkanır. İlaç ısısının (ortalama 42 derecede) işlem süresince aynı düzeyde tutulması önemlidir. Isının kendisi antitümör (tümörü öldürebilme) etkiye sahiptir. Ayrıca ısı kemoterapik ilacın dokuya daha fazla nüfuz etmesini sağlayarak etkinliğini artırır. Bu yöntemle ilacın tüm karın içine eşit şekilde etki edebilmesi de sağlanmış olur. Gözle görülebilir tümör dokularının tamamı cerrahi ile çıkartıldıktan sonra uygulanan sıcak kemoterapi ile gözle görülemeyen tümör hücrelerinin yok edilmesi beklenmektedir.

Yaşam Süresini Ne Kadar Uzatır?

Özellikle peritona (karın zarı) sıçramış kanser hastaları hiçbir tedavi almadıklarında ortalama 6 ay, sadece kemoterapi aldıklarında ise ortalama 1 yıl yaşayabiliyorlardı. Ancak sitoredüktif cerrahi ve sıcak kemoterapi yöntemi ile beklenen yaşam süreleri 2-3 kat hatta 10 yıla kadar uzatılabilmektedir. Bu tedavi yönteminin hastaya ne kadar fayda sağlayabileceği ve yaşam süresini ne kadar uzatabileceği özellikle kanserin tipine, karın içinde yaygınlığına ve hepsinin çıkartılabilme durumuna göre değişmektedir. Kanser tedavisi alan bir hasta için beklenen yaşam süresi tahmin etmenin çok doğru bir düşünce olmadığını düşünmekteyiz. Çünkü kanser hastasının bağışıklık sistemi, kemoterapiye iyi veya kötü cevap verebilme durumu, kemoterapi tedavisini tamamlayabilme durumu gibi birçok faktör beklenen yaşam süresini etkilemektedir. Ancak bilimsel olarak da ispatlanmış gerçek şudur ki; karın içine sıçramış kanser hastalarından uygun olanların tüm dünyada alabileceği en etkili tedavi yöntemi sitoredüktif cerrahi ve sıcak kemoterapi uygulamasıdır. Bizlere de düşen görev, bu tedavi yöntemini uygun olan hastalara başarıyla uygulayabilmektir.

Sıcak Kemoterapi Kimlere Uygulanabilir?

Yukarıda anlatılan kanser tiplerinden kanserin sadece karın içerisine sınırlı olduğu, karın dışına (akciğer, kemik, beyin...) sıçramanın olmadığı her hasta onkoloji konseyimizde sitoredüktif cerrahi için değerlendirilir. Sıcak kemoterapi uygulanabilmesi için hastanın onkolojik açıdan uygun olmasının yanı sıra 10-12 saat sürebilecek ağır bir ameliyatı kaldırabilecek sağlam akciğer, kalp, böbrek ve karaciğere de sahip olması gereklidir.

Doç. Dr. Mustafa DUMAN

Gastroenteroloji Cerrahisi Eđitim Görevlisi